

Jocul și importanța acestuia în copilărie

Consilier școlar, prof. pedagog, Boda Mariana

Jocul este o formă de activitate întâlnită încă din cele mai vechi timpuri. La vârsta preșcolară și școlară mică jocul constituie una dintre activitățile preferate de copii. Această îndeletnicire ocupă un loc decisiv în viața copilului preșcolar. Se spune adesea că, această vârstă este considerată vârsta jocului. În perioada respectivă, ludicul absoarbe o mare parte din timpul copilului.

În literatura de specialitate jocul și funcțiile acestuia sunt explicate, definite în variate moduri. Astfel Schiller scria: „Omul nu este întreg decât atunci când se joacă” (Chateau, 1975). Sau „...jocul este manifestarea primară a atitudinii creative a copiilor față de ceea ce îl înconjoară. Jocul trezește imaginația, creează buna dispoziție, activează gândirea” (Vîgoțki, 1967 apud. Cerghit, 2006). La copil, scria Claparède „jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze” (Claparède, 1926 apud. Cerghit, 2006). Chateau (1975) scria: „A ne întreba de ce se joacă copilul, înseamnă a ne întreba de ce este copil”. Titus Șuteu (1996) sublinia că „jocul și distracția se numără printre activitățile esențiale ale persoanei, având efecte benefice asupra individului. Jocul este social prin conținut, născându-se în condițiile vieții de grup” (Dr. B. Elkonin: „Psihologia jocului” apud. Șuteu, 1996).

Dumitru Ozunu (1995) arăta că funcțiile complexe ale jocului sunt de natură psihologică, pedagogică, socială. Din perspectivă pedagogică, jocul este perceput ca mijloc instructiv, mijloc de educație, mijloc pedagogic terapeutic. Alți autori, A. Glava și C. Glava (2002) consideră ca funcții prioritare ale jocului: funcția adaptativă, formativă, informativă, de socializare, de relevare a psihicului. Potrivit acestor autori, din punct de vedere pedagogic, jocul este socotit un mijloc de instruire, o formă de educație, o modalitate pedagogică terapeutică.

Mai mulți cercetători din literatura de specialitate au demonstrat că, prin joc, copilul învață, își utilizează creativitatea, depune efortul necesar unei activități de muncă. Totodată, s-a demonstrat că jocul este important pentru dezvoltarea personalității copilului, și prin joc se dezvoltă competențele și capacitățile de bază (Hayes, Orrell, 2003 apud. Golu, 2009).

Potrivit acestor definiții, jocul produce bucurie, plăcere, însă nu este numai o simplă distracție, ci prin joc copilul se dezvoltă, descoperă lumea și viața, o cercetează, o prelucrează și o transformă în învățare, în experiență. Copiii mereu caută modele în jurul lor, pe care le imită și sub influența acestor modele își reglează propriul comportament. Tot prin imitare, exersare își formează capacitatea de a se adapta la cerințele sociale. Jocul reprezintă atât distracție, mișcare cât și învățare, în același timp și explorare.

Copiii au nevoie de joacă. Ei se pot bucura de joc aproape în orice moment. Având în vedere faptul că jocul este activitatea dominantă a copilăriei, dar totodată, știind că și cel mai simplu joc are numeroase semnificații asupra dezvoltării copilului, este foarte important să creăm cât mai multe

oportunități de a se juca. Care este esența jocului? Copilul jucându-se cunoaște și descoperă lumea, experimentează situații concrete din viață, își folosește creativitatea. Jocul le oferă posibilitatea de a comunica, de a interacționa de a încerca rolurile adulților, de a exersa și dezvolta abilitățile sociale și fizice, dar în același timp le impune copiilor respectarea anumitor reguli. Sub influența jocului se dezvoltă întreaga lui activitate psihică. Copilul în timp ce acționează în joc percepe, memorează, gândește, imaginează, folosește limbajul, își cultivă spiritul de observație, atenția. Jocul îi dezvoltă creativitatea, atitudinea critică, sentimentele morale și sociale (prietenia, solidaritatea etc.), capacitatea de rezolvare a problemelor, capacitatea de a lua decizii. De asemenea, este un important mijloc de manifestare a emoțiilor și sentimentelor, contribuie la dezvoltarea conduitei voluntare și a trăsăturilor de caracter.

Deși prin conținut, caracter și structură jocurile sunt numeroase și variate, azi, copiii le înlocuiesc treptat cu jocurile pe calculator. Pornind de la nenumăratele efecte benefice ale jocului asupra copilului, datoria noastră de părinte este de a ne antrena copiii cât mai frecvent în joc.

Bibliografie:

Cerghit, I., (2006), Metode de învățământ, Editura a IV a rev. Polirom, Iași

Chateau, J., (1975), Copilul și jocul, Editura Didactică și Pedagogică, București

Glava, A. și Glava, C.,(2002), Introducere în pedagogia preșcolară, Editura Dacia, Cluj Napoca

Golu, F., (2009), Pregătirea psihologică a copilului pentru școală, Editura Polirom, Iași

Ozunu, D., (1995), Pedagogia preșcolară și a jocului, Editura Genesis, Cluj Napoca

Șuteu, T., (1996), Elemente de psihologia persoanei, Editura Genesis, Cluj Napoca

***, (1965), Psihologia copilului preșcolar, Editura Didactică și Pedagogică, ediția a V a rev., sub redacția Roșca, Al. și Chircev, A., București